

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

Цифрова культура як складова цифрової компетентності науково-педагогічного працівника ЗВО

Круглий стіл

*«Професійний розвиток викладача закладу
вищої освіти: від теорії – до практики»*

(5 грудня 2024 р.)

Тетяна Калюжна,
кандидат філософських наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу андрагогіки
Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України

ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗВО

1. Законодавча база

Закони України: «Про освіту», «Про вищу освіту».

2. Стратегічні документи, які задають напрями розвитку освіти, включаючи цифровізацію: Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки», «Стратегія розвитку професійної освіти в Україні на 2022– 2032 роки».

3. Нормативи про цифрові компетенції. Рамка цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu, 2017).

4. Програми підвищення кваліфікації. Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.12.2021 р. №1340 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності».

5. Ініціативи цифрової трансформації спрямовані на впровадження державних та регіональних ініціатив, спрямованих на цифрову трансформацію освітньої сфери. Це може включати розвиток інфраструктури, надання доступу до цифрових ресурсів та підтримку інноваційних навчальних проєктів.

6. Забезпечення доступу до цифрових та регіональних ініціатив, спрямованих на цифрову трансформацію освітньої сфери.

7. Оцінка ефективності та контроль якості впровадження цифрових технологій у процес освіти, що включає моніторинг, аналіз та оцінювання, використання цифрових ресурсів і методик.

ХАРАКТЕРИСТИКИ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗВО

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

- актуалізується та проявляється в процесі практичної професійної діяльності
- характеризує специфіку професійно-педагогічної свідомості та самосвідомості, поведінки, а також стиль та особливості його цифрової взаємодії з іншими суб'єктами ЗВО у процесі професійної діяльності
- забезпечує осмисленість інформаційно-аналітичної діяльності
- стимулює творчий розвиток викладача як суб'єкта інформаційно-аналітичної діяльності

Зарубіжний науковий дискурс - цифрова культура як відображення сьогодення

МІШЕЛЬ ФУЛЛАН,

відомий канадський дослідник розглядає цифрову культуру як важливий аспект лідерства в навчальних закладах. Одна з його книг — «Leading in a Culture of Change» (Фуллан, 2020)

ШЕРІ ТЕРКА

у роботі «Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other» розглядає вплив цифрових технологій на міжособистісні відносини та особистісне самосприйняття, досліджує «цифрову культуру» з психологічного та соціального погляду (Turkle, 2011)

ЛЮСІАНО ФЛОРИДІ (LUCIANO FLORIDI)

у книзі «The Fourth Revolution: How the Infosphere is Reshaping Human Reality» розглядає «цифрову культуру» в контексті філософії інформації. Стверджує, що в епоху інформації відбувається переосмислення свого місця в світі, а цифрова культура є відображенням цього переосмислення (Floridi, 2014)

МАНУЕЛЬ КАСТЕЛЬС (MANUEL CASTELLS)

у своїй трилогії «The Information Age: Economy, Society, and Culture» досліджує вплив інформаційних технологій на суспільні структури та культуру. Він описує «цифрову культуру як частину переходу до інформаційного суспільства, де мережеві технології та цифрові засоби комунікації грають центральну роль» (Castells, 2010)

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗВО

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

**сукупність знань, умінь,
навичок і здатностей
викладача у роботі з
інформаційними технологіями**

**процес і результат розвитку
викладача в інформаційному
суспільстві: інформаційний підхід,
аналіз і оцінювання**

КОГНІТИВНИЙ СТИЛЬ МИСЛЕННЯ

культура роботи з інформацією

**дотримання етичних норм
роботи з інформацією**

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК РІВНЯ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА ЗВО

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

- використання інформації для впливу та управління (розвивається функціональна цифрова культура);
- обмін інформацією для вдосконалення процесів і зростання ефективності міжособистісної взаємодії (розвивається цифрова культура міжособистісної взаємодії);
- використання інформації для прогнозування змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі ЗВО (розвивається культура інформаційно-професійної діяльності та, відповідно, інформаційно-аналітична компетентність);
- дотримання принципів відкритості та прозорості в інформаційно-аналітичній діяльності (розвивається технологія інформаційно-професійної діяльності).

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗВО

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

інформаційні
технології

освітня
картографія

тренінги

інтелект-
карти

Форми і методи
розвитку цифрової
культури науково-
педагогічного
працівника ЗВО

проективні
технології

«портфоліо»

дебати

«дзеркало
прогресивних
перетворень»

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА ЗВО

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

Принцип цілісності

Принцип комунікативності

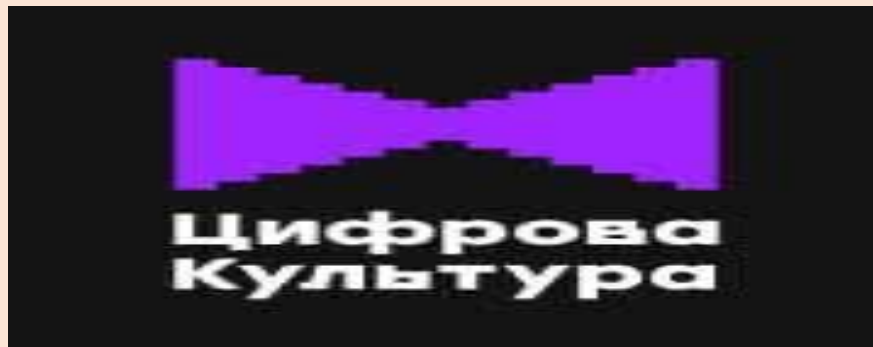
Принцип структурності

**Принцип керованості
і підпорядкування меті**

LEADING
IN A CULTURE
OF CHANGE

Цифрова
Культура

Інформаційна грамотність — це набір інтегрованих здібностей, що охоплює рефлексивне відкриття інформації, розуміння того, як інформація виробляється та оцінюється, а також використання інформації для створення нових знань та етичної участі в спільнотах навчання.

Цифрові компетенції — це гармонійна композиція знань, навичок та ставлення, що дають змогу жити, навчатися та працювати в цифровому суспільстві, тобто суспільстві, яке використовує цифрові технології у повсякденному житті та роботі.

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗВО

Отже, під цифровою культурою науково-педагогічних працівників ЗВО розуміємо одну зі складових їхньої загальної професійно-педагогічної культури як викладача, яка є інтегральною складовою інформаційного світогляду, системи інформаційних та інформатичних знань, умінь, навичок, здатностей і ставлень, професійно важливих якостей (цифрової грамотності, осмисленої мотивації використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності, критичного мислення в роботі з інформаційними потоками, комунікативності під час ухвалення рішень і дій, партнерського спілкування, культури поведінки), особистого та професійного досвіду у сфері пошуку, оцінювання, використання, збереження, аналізу, оформлення та передачі інформації за допомогою різних засобів, методів і форм інформаційно-аналітичної діяльності, що забезпечують оптимальне задоволення інформаційних потреб як соціального, професійного та управлінського суб'єкта в педагогічній системі професійної освіти.

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ !

Відділ андрагогіки
ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України

andragogika@ukr.net

Тетяна Калюжна

tt-dd-kk@ukr.net